

БАЛАЛАР СТОМАТОЛОГИЯСЫ, СТОМАТОЛОГИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН
АЛУ, ОРТОДОНТИЯ КАФЕДРАСЫ

**Тақырыбы: Уақытша және тұрақты
тістердегі пульпитті консервативті емдеу.**

Жоспар:

Kіріспе:

Балалардағы ұлпа құрылышының ерекшелігі

Негізгі бөлім:

- ❖ *Пульпиттің даму себептері*
- ❖ *Пульпиттің жіктелуі (Т.Ф.Виноградова бойынша)*
- ❖ *Сүт тістердегі және тұрақты тістердегі пульпиттің клиникалық ерекшелігі*
- ❖ *Пульпитті консервативті емдеу (биологиялық әдіс).*

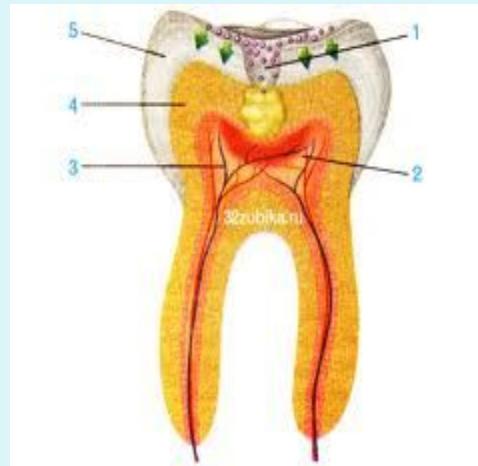
Корытынды.

Пульпіт- ұлпаның (пульпа) қабынуы.

Түбірі қалыптаспаған сүт тістердің, тұрақты тістердің кіреуекесі және денгинің жұқа, түбір каналы кең әрі қысқа, түбір ұшы үлкен. Ұлпа бұл тістерде борпылдақ тіннен үлкен көлемді жасауда эпителинен тұрады, коллаген талишықтары жұқа. Ұлпа тамыр мен нервке бай. Түбірлі пульпанаң сауытты пульпадан ерекшелігі талишықты құрылымды және периодонтпен тығыз орналасқан. Ұлпанаң қызметі- температураға сезімталдық, ауру сезімі, қорғаныс және трофиқалық.

Пульпиттің даму себептері:

❖ Микробтар:
Стрептококк,
стафилококк,
лактобацилла
олардың улары.

❖ Жарақаттан
сауыттың бір
бөлігінің сынуы, тіс
сынуы, абысыздан
тіс қуысын ашу,
температура,
химиялық заттар
әсері.

Пульпитеттің жіктелуі (Т.Ф.Виноградова бойынша):

■ Сүт тістердегі жедел пульпит:

- Жедел сарысулы пульпит
- Жедел ірінді пульпит
- Жедел пульпит периодонтпен байланысы немесе аймақты лимфа түйінімен

■ Тұрақты тістердегі жедел пульпит

- Жедел сарысулы бөлшекті пульпит
- Жедел сарысулы жалпы пульпит
- Жедел ірінді бөлшекті пульпит
- Жедел жалпы ірінді пульпит

■ Сүт тістердің және тұрақты тістердің созылмалы пульпиттері:

- Жай созылмалы пульпит
- Созылмалы пролиферативті пульпит
- Созылмалы пролиферативті гипертрофиялы пульпит
- Созылмалы гангренозды пульпит

■ Созылмалы асқынған пульпит

Жедел пульпиттің клиникалық ерекшелігі:

✓ Жедел пульпит дені сау балаларда және тіс жегінің копенсирулген түрінде кездеседі.

Негізгі симптомы ауру сезімі (тұнде немес ұйықтар алдында) бала қай тіс ауырып жатқанын көрсете алмайды.

✓ Тұбірі қалыптаспаған тұрақты тістерде ауру сезімі үшкіл нервтің бойымен өте жылдам жүреді, өсу аймағында қабыну процесі пульпиттің сарысулы қабынуындай.

✓ Тұбірі қалыптасқан тұрақты тістерде жедел бөлшекті пульпите ауру сезімі қатты ол жағдайда бала ауыратын тісін нақты көрсетеді. Ауру сезімі ұзак емес тіс жегі қуысында дентин жұмсақ бірақ тіс қуысымен байланысты емес, зондатағанда ауру сезімі бір нүктеде.

Тұбірі қалыптаспаған сүт тістердегі және тұракты тістердегі созылмалы пульпитеттің клиникалық ерекшелігі:

Созылмалы пульпит соматикалық ауруы бар, жиі ауыратын тіс жегінің декомпенсиленген формасындағы балаларда кездеседі.

Созылмалы жай пульпит

Профилактикалық тексеруде байкалады. Тіс жегі күйсі үлкен емес апроксимальды бетінде дентин жұмсаған эксковатормен оңай алынады.

Бұзылған жағы тістің тіс қағымен көрінеді.

Созылмалы гангренозды пульпит

Бала тістен жағымсыз иіс шығатынына, ауру сезімі ыстықтан. Тіс түсі өзгерген, үлпа сұр лайл түсті өткір иісті.

Созылмалы гипертрофиялы пульпит

Тұракты тістерде жиі кездеседі. Тістің ашық күйсінда.

Консервативті емдеу (биологиялық әдіс).

Бұл емдеу әдісі жалпы жедел сарысулы және бөлшекті пульпитте, абайсызда пульпа мүйізін ашқанда, жаракатта қолданылады. Биологиялық әдіс субкомпенсируленген және декомпенсируленген тіс жегі формасында тиімсіз. Бірінші, екінші деңсаулық тобындағы балаларда жүргізіледі.

Алғаш келгендегі пульпитті биологиялық емдеу әдісінің алгоритмі:

- ✓ Ауыз қуысын антисептикпен өндеу
- ✓ Стерильді бормен тіс жегі қуысын ашу, кеңейту.
- ✓ Өлеттенген тінді алу
- ✓ Тісжегі қуысын дайындау
- ✓ Қуысты жылды антисептикалық ерітіндімен өндеу
- ✓ Тіс жегі қуысын кептіру
- ✓ Емдік төсеме салу
- ✓ Уақытша пломба қояды.

Екініші келгенде:

- ✓ Уақытша пломбаны алу
- ✓ Қуысты жылды антисептикпен өндеу
- ✓ Емдік сықпа қою
- ✓ Қоршалған төсеме қою
- ✓ Тұрақты пломба қою

Емдеуге дейін

Биологиялық емдеу әдісі

Емдеуден кейін

Тіс жегі қуысын ашу, кеңейту тіс жегі сияқты. Негізгі көніл болетін жағдай қуысты дәрі-дәрмекпен ондеу.

Қолданылатын: тітіркендірмейтін антисептик 0,1% этакридин лактатты ерітіндісі, 0,05% фурацилин протеолитикалық ферментпен 0,05% хлоргексидин ерітіндісі, қуысты құрғау жылды ауамен немесе мақта шариктерімен.

Негізігі емдеу кезеңдері:

Қуыс түбіне емдік сықпа қою. Сықпа қабынуға қарсы болу керек тіндердің регенерациясын күшету керек. Төсеме ретінде негізі кальций гидроокси: кальцин, кальмацин, кальрадент, кальцидонт қолданылады. Бұл қабынуға қарсы сілтілі реакциясының арқасында. Емдік төсеме қойған қуысты уақытша пломбамен жабады.

Толық тұрақты пломбаны 5-7 күннен кейін қояды, егер балада шағым болмаса.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- Т.Ф.Виноградова “Стоматология детского возраста” М.,1987г.
- Т.К.Супиев “Лекции по стоматологии детского возраста” А.,2006г.
- www.google.ru
- www.medicine.ru
- www.stom.ru